

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓)
รายวิชา สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
โครงการขยายห้องเรียน วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง ฯ จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ปส. ๐๐๘ สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ Seminar on Sangha Administration
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหาบุญเรือง สิริปัญโญ
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒ / ๒๕๖๒ ชั้น ปบ.ส.
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre- requisite) ถ้ามี ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co- requisite) ถ้ามี ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการขยายห้องเรียนวัดไชยชุมพลฯ จังหวัดกาญจนบุรี
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>เพื่อให้บัณฑิต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์ มีพัฒนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ สามารถวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและแนวโน้มในการจัดการกิจการคณะสงฆ์ไทยในอนาคต</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ ปรับปรุง</p> <p>เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้พื้นฐานในการนำความรู้ไปปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสภาพการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์เชิงพุทธ อันเป็นการสนองงานของคณะสงฆ์และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของการจัดการกิจการคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>สัมมนาการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ตามหัวข้อที่กำหนด</p>			
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/ งานภาคสนาม/การ ฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิต เฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงาน ภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำวิชา แจกเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะสังคมศาสตร์หรือวิธีการอื่น - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์(เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนานิสิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้นิสิตพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมพร้อมกับการศึกษาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำงานเป็นกลุ่มและแก้ปัญหาข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ ๔. เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ๕. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประเด็นการจัดการกิจการคณะสงฆ์ - อภิปราย - ตอบข้อซักถาม - กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด - อ้างอิงเอกสารที่ได้ศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม - การนำเสนอรายงานที่มอบหมาย - การแสดงความคิดเห็น
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองด้านการศึกษา ด้านการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และสาธารณสงเคราะห์</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปรายกลุ่ม ทำงานกลุ่ม การนำเสนอผลงาน วิเคราะห์กรณีศึกษา</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาค - สอบปลายภาค

<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางการบริหารการจัดการกิจการคณะสงฆ์</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้นิสิตทำรายงาน และเสนอผลการศึกษา - อภิปราย - วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค</p> <p>โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์การจัดการกิจการคณะสงฆ์</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นกลุ่ม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมายกำหนด
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่มหรือรายบุคคล - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และสมาชิกกลุ่มด้วยรูปแบบที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา - พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมลล์

- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก website ทำรายงานจากแหล่งที่มาข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑.แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อการสัมมนา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อ ที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสัมมนา - การสื่อสารของมนุษย์ - อุปสรรคของการสื่อสาร - คุณธรรมและมารยาทของการสื่อสาร	๒	ทดสอบก่อนเรียน, บรรยาย อภิปรายซักถาม	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๒	บทที่ ๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ, ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๓	บทที่ ๓ สัมมนาเรื่องการปกครองคณะสงฆ์ - ประวัติการปกครองคณะสงฆ์ - พรบ. คณะสงฆ์ - อำนาจหน้าที่ในองค์กรปกครองคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๔	บทที่ ๔ สัมมนาเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๕	บทที่ ๕ สัมมนาเรื่องการเผยแผ่	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ

สัปดาห์ที่	หัวข้อการสัมมนา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อ ที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน
๖	บทที่ ๖ สัมมนาเรื่องการ สาธารณสุขการ	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๗	บทที่ ๗ สัมมนาเรื่องการศึกษา สงเคราะห์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๘	สอบกลางภาค	๒		พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๙	บทที่ ๘ สัมมนาเรื่องการสา ธารณสงเคราะห์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๑๐	บทที่ ๙ สัมมนาพระพุทธ ศาสนากับการ เปลี่ยนแปลงของสังคม	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๑๑	บทที่ ๑๐ สัมมนาภาวะผู้นำ ของสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๑๒	บทที่ ๑๑ สัมมนาการบริหาร กิจการคณะสงฆ์เชิงกลยุทธ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๑๓	บทที่ ๑๒ สัมมนาการจัดการ กิจการสาธารณสุขสงเคราะห์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๑๔	บทที่ ๑๓ สัมมนาพุทธศาสนา กับสันติภาพของโลก	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ
๑๕	บทที่ ๑๔ สัมมนาแนวโน้มการ บริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ

สัปดาห์ที่	หัวข้อการสัมมนา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอน ที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน
๑๖	สอบปลายภาค	๒		พระมหาบุญเรือง สิริบุญโญ

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	สอบกลางภาค	๘	๒๐%
	สอบปลายภาค	๑๖	๕๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก   เกษกานดา สุภาพจน์. การจัดสัมมนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๔๒.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ   ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. หลักการสัมมนา. กรุงเทพฯ : บริษัทการศึกษา จำกัด, ๒๕๔๕.</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ   กรมการศาสนา. คู่มือการบริหารการศาสนา. ของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ เอกสารเย็บเล่ม ฝ่ายวิเคราะห์และประเมิน กองแผนงาน พ.ศ. ๒๕๒๕.   พระครูศรีวราทรนายก (สำรวม ปิยธมฺโม). การปกครองคณะสงฆ์ไทย (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.   มาณพ พลไพรินทร์. คู่มือการบริหารกิจการคณะสงฆ์. พิมพ์เป็นที่ระลึกสมโภชหิรัณยบัฏพระธรรม</p>

ปัญญาบดี (ช่วง วรบุญมหาเถร). กรุงเทพฯ : หจก. ชูติมาการพิมพ์, ๒๕๓๑.
 พระมหาเสริมชัย ชยมงคล. การบริหารวัด. ปทุมธานี : มูลนิธิพุทธภวนาวิชาธรรมกาย, ๒๕๓๘.
 สมเด็จพระมหาสมณเจ้าวชิรญาณวโรรส. การคณะสงฆ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,
 ๒๕๑๔.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลรายวิชาจัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างบรรยายและนิสิต
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของนิสิต
- แบบประเมินผู้บรรยายและแบบประเมินรายวิชา

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

การเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการสอนของผู้ร่วมสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงปรับปรุงการสอน โดยจัดกิจกรรมระดมสมองและหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ จากการสอบถามนิสิตหรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต พิจารณาจากผลการทดสอบย่อย หลังจากการแจ้งผลการเรียน มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- ตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตโดยตรวจสอบข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบและการให้คะแนนพฤติกรรม